

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 3 číslo 4

2012

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

<i>Knižnica pre všetkých.....</i>	<i>1</i>
<i>Naše aktivity.....</i>	<i>1</i>
<i>Oddelenie ako ho (ne)poznáte.....</i>	<i>6</i>
<i>Regionálne osobnosti – U. Fecaninová.....</i>	<i>8</i>
<i>Police plné kníh.....</i>	<i>10</i>
<i>Jazykové omyly.....</i>	<i>12</i>
<i>Viete, že...?.....</i>	<i>13</i>
<i>Zaujímavosti zo sveta kníh.....</i>	<i>14</i>
<i>Výrazy, ktoré prekľenuli tisícročia.....</i>	<i>15</i>
<i>Netradičné knižnice.....</i>	<i>16</i>
<i>Čas na zábavu.....</i>	<i>18</i>

Knižnica pre všetkých

Naše aktivity

Výstava výrobkov ľudového rezbára **Jozefa Pacoláka**, ktorý sa zameriava väčšinou na výrobu miniatúr drevených kostolíkov bola sprístupnená v knižnici od **1.10.2012 do 31.10.2012**. Jozef Pacolák pochádza z Krajnej Poľany, niekoľko rokov pôsobil v Českej republike ako čašník a 10 rokov ako vojak z povolania. Od roku 1980 pôsobil ako vodič autobusov na medzinárodnej preprave osôb. Dreveným výrobkom sa venuje od roku 1993 ako dôchodca. Svoje výtvary často vyrába aj z materiálov, ktoré ľudia z bytoviek povynášali do odpadu. Jozef Pacolák mení dosky na malé diela. V rámci regiónu sa zúčastnil na niekoľkých umeleckých výstavách.

Aj takto sa dá učiť slovenský jazyk... alebo Veselé potulky po Slovensku - pod

takýmto názvom sa konala dňa **3.10.2012** hodina literatúry v knižnici pre žiakov 4. ročníka ZŠ na ulici 8. mája. Žiaci mali za úlohu prečítať 5 kníh od spisovateľa Štefana Moravčíka a v knižnici potom formou testu z týchto prečítaných kníh napísať čo si o tej ktorej knihe zapamätali. Svoje dojmy a postrehy z týchto kníh si potom vymenili medzi sebou navzájom.

Určite mi dá za pravdu väčšina milovníkov písaného slova, že najatraktívnejším a najzaujímavejším spôsobom propagácie klasickej knihy je beseda so spisovateľom, ktorý

sa sám zúčastní na tejto besede a sám predstaví svoju tvorbu. Takýmto spisovateľom je určite aj Gustáv Murín, ktorý prijal naše pozvanie a prišiel medzi nás **10. októbra 2012**, aby sa s nami podelil nielen so zážitkami zo svojich ciest po svete, ale aj vtipnými príbehmi zo svojho života ako aj zo života svojich známych. Zažili sme tak úžasnú hodinku pri počúvaní jeho príbehov a zážitkov. Tento vedecký pracovník, biológ, publicista a spisovateľ, ktorý má na konte 26 kníh z rôznych spisovateľských žánrov vie tak pútavo rozprávať, že z tejto

besedy sme odchádzali s konštatovaním, že by sme ho boli schopní počúvať hodiny a hodiny.

Medzinárodný deň školských knižníc vyhlásila Dr. Blanche Woolls, prezidentka Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva a pripomína sa od roku 1999. Deň je oslavou školských knižníc, ich významu a prínosu pri vzdelávaní detí. Hlavnou myšlienkou je podpora vzťahu žiakov ku knihám, školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu a získanie si väčšieho počtu milovníkov literatúry. V rámci tohto Medzinárodného dňa školských knižníc žiaci Spojenej školy vo Svidníku navštívili **22. 10. 2012** Poddukliansku knižnicu, kde si zábavnou formou precvičili svoje vedomosti o autoroch a dielach slovenskej literatúry. Zároveň sa stretli s Magdalénou Pavlišinovou, autorkou detskej knižky *Modrý vlk*, ktorá odpovedala na ich zvedavé otázky.

Keď zavoňala jeseň a lístie sa začalo sfarbovať všetkými možnými odtieňmi, nastáva čas, keď aj v knižnici už pravidelne po niekoľko rokov pri príležitosti mesiaca októbra **Mesiaca úcty k starším** pozývame k nám našich skôr narodených spoluobčanov, aby sme im aj takouto cestou preukázali našu úctu a vďaku. Takéto podujatie sa uskutočnilo aj **23.10.2012**, kde účinkujúci pekným slovom a piesňou potešili našich seniorov.

Erby štátne, rodové či mestské – nás obklopujú nielen na starých historických pamiatkach, ale každodenne sa s nimi stretávame aj v súčasnom živote. Pre každé mesto mal v minulosti veľký význam vlastný erb. Erb mohli mať iba slobodné kráľovské a banské mestá, čo ich tiež odlišovalo od miest a mestečiek nižšej kategórie. Erb udeľoval zvláštnym privilegiom za mimoriadne zásluhy, pomoc, resp. z iného dôvodu iba panovník. Erb

používalo mesto v mestskej administratíve, na mestskej pečati ako aj na iných miestach. Po prijatí zákona NR SR číslo 369/1900 Zb. o obecnom zriadení, ktorý umožnil mestám

a obciam používať vlastné symboly, sa začala nová etapa vo vývoji mestskej a obecnej heraldickej tvorby na Slovensku. Pri tvorbe nových symbolov sa vo väčšine prípadov vychádza z pôvodných zachovaných historických pečatí. Takmer všetky známe obecné a mestské erby sa väčšinou zachovali len na pečatiach a odtlačkoch pečiatok ako prejavoch administratívnej činnosti príslušnej obce. Erby a pečate sú najcitlivejším prejavom právneho postavenia mesta alebo obce. Na pôde knižnice v rámci Dňa Prešovského samosprávneho kraja bola **24. októbra 2012** sprístupnená výstava **Svidník a Prešovského samosprávneho**

erbov pod názvom **Erby miest a obcí okresu kraja**. Výstavu zo zbierok JUDr. Jána Gregu a Krajského múzea v Prešove otvoril riaditeľ knižnice Mgr. Kamil Beňko a s históriou erbov a heraldickými znameniami oboznámil riaditeľ svidníckej pobočky Štátneho archívu v Prešove PhDr. Richard Pavlovič, PhD. Ako sme sa mohli presvedčiť v erbovej symbolike Svidníckeho okresu dominujú hlavne motívy poľnohospodárstva, ale aj motívy tzv. hovoriace napr. symbol medveďa – názov obce Medvedie, jedľa – názov obce Vyšná Jedľová, orly – názov obce Nižný Orlík. Výstava bolo sprístupnená do 30.11.2012.

Našťastie sme generácia, ktorá na vlastnej koži nezažila vojnové útrapy a bolesti, a tak keď počúvame alebo čítame o týchto vojnových hrôzach, tak nám mnohým mráz chodí po chrbte a sme radi, že žijeme v tejto dobe. Preto si myslím, že históriu by sme mali poznať a žiť tak, aby sa tieto

V piatok
krste
ktorú

kruté vojnové dejiny už nikdy neopakovali.

26. októbra 2012 sme sa zúčastnili na novej knihe historika Jozefa Rodáka, nám prezentoval sám autor. Kniha **Pozabudnutí hrdinovia**, hovorí o jednoduchých ľuďoch vojnových a povojnových čias. Sú to príbehy zo zákulisia frontového života v zákopoch ako ich prežívali radoví bojovníci, ale aj príbehy o ťažkom povojnovom živote ľudí pod Duklou, o ľuďoch, ktorí sa po pustošivej vojne vrátili do svojich zničených domovov. V knihe nájdeme aj

fakty

o živote

generála

o pamätníkoch a cintorínoch, ale aj nové poznatky

Ludvíka Svobodu počas jeho návštev vo Svidníckom okrese. Táto publikácia voľne nadväzuje na publikáciu Karpatsko-duklianska operácia, ktorá vyšla v roku 2010.

Aj k nám do knižnice zavítala legendárna rozprávková postavička krtka, a to vo forme putovnej výstavy ilustrácií výtvarníka a tvorca animovaných filmov tejto kreslenej fiktívnej postavičky Zdeňka Milera (1921-2011), ktorej otvorenie sa uskutočnilo **7.11.2012** na pôde

našej knižnice. Otvorenie putovnej výstavy, ktorá má názov **Krtko**

a jeho priatelia spestrili žiaci Základnej umeleckej školy vo Svidníku,

ktorí pod vedením učiteľky Dariny Markovej pripravili dramatizáciu

rozprávky o krtkovi. Táto roztomilá postavička krtka uzrela svetlo sveta

v roku 1956 v štúdiu Krátky film Praha. Naše deti ju poznajú z televíznych

večerníčkov, kníh ale aj rôznych plyšových hračiek. Zaujímavosťou týchto

rozprávok je, že nie sú hovorené. Krtko a jeho malí kamaráti vydávajú iba

zvuky – citoslovčia. Boli to

hlasové záznamy Milerových dvoch

malých dcér Katarínky a Barborky

z ktorých dcéra Katarína organizuje

v spolupráci s Českým centrom na

Slovensku túto výstavu, ktorá

návštevníkom ponúka štyridsať

ilustrácií Zdeňka Milera a je

rozčlenená podľa štyroch ročných

období. Pracovníčky Podduklianskej

knižnice pre návštevníkov tejto

výstavy zorganizovali množstvo

besied venovaných krtkovi a jeho

priateľom, ale aj tvorcovi tejto

nezabudnuteľnej postavičky.

Návštevníkmi týchto podujatí boli nielen žiaci základných a materských škôl, ale aj ich

rodičia i starí rodičia, pretože táto postavička ovplyvnila všetky generácie a určite si

väčšina z nás aj dnes s potešením pozrie večerničky s týmto malým huncútom. Táto

výstava bola sprístupnená v priestoroch Podduklianskej knižnice do 28.11.2012.

Keďže gymnázium je prípravou stredoškolákov na vysoké školy, správne vedieť citovať literatúru je pre študentov škôl tohto zamerania nevyhnutnosťou. Preto sme na požiadanie profesorky Vlasty Volčkovej uskutočnili pre študentov 3. ročníkov Gymnázia DH vo

Svidníku podujatie **Hodiny bibliografie** s podnázvom Ako pracovať s literatúrou pri spracovávaní stredoškolských odborných prác v rámci predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Na tomto podujatí sa študenti oboznámili s pojmami, ako napr. čo je to dokument, bibliografia, bibliografický odkaz, plagiátor, citovanie, čísla ako ISBN, ISSN a hlavne ako sa robí popis jednotlivých typov dokumentov, techniky citovania a ako

správne citovať. Toto všetko, a ešte mnoho iných vecí, týkajúcich sa tejto témy, mali študenti možnosť dozvedieť sa formou elektronickej prezentácie, ktorá sa ukázala ako zaujímavý prvok, ktorý spestril tieto hodiny bibliografie v knižnici, a ktorá im určite pomôže pri písaní ich odborných prác, ktoré ich čakajú už v mesiaci decembri. Tieto hodiny sa uskutočnili **12.a 13. novembra a 19. novembra 2012.**

Vianoce – najkrajšie a najčarovnejšie sviatky roka k nám rok čo rok prichádzajú pomaly

a nenápadne. Každý rok ich s radosťou očakávame a každý rok sú iné, pre jedných krajšie, pre iných menej krajšie, ale vždy sa na nich tešíme. Takto to je aj tohto roku a takto to bolo aj u nás v knižnici, kde sme pre našich „skalných“ pripravili, ako aj po minulé roky, predvianočné stretnutie **Postoj chvíľa sviatočná**, ktoré sa uskutočnilo **4.12.2012**. Prítomní si vypočuli zmes kolied, hovoreného slova, ale aj humoru, ktorý predviedli kmotričky Naša a Varvara. A to, že podujatie malo úspech, o tom svedčí zaplnený priestor knižnice a úsmev na tvárach odchádzajúcich, ktorí

si, dúfame, od nás odnášali v srdciach a na duši pokoj a mier .

Počas posledného štvrtroka 2012 sa uskutočnili okrem už hore spomínaných podujatí aj informačné výchovy pre Gymnázium DH, SZŠ Milosrdného Samaritána, Gymnázium Blahoslavenej Matky Terezy, rozprávkové dopoludnie pre MŠ, informačné výchovy pre Sponenú školu, ZŠ 8. mája, ZŠ Karpatská a iné.

Nadežda Mičáková

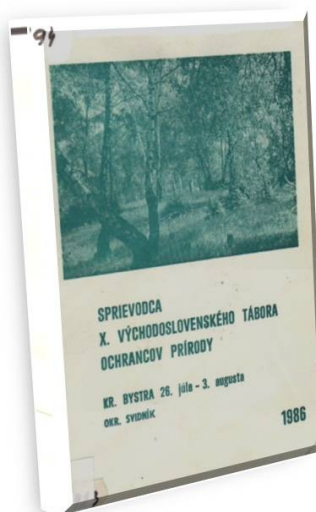

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike bude oddelenie bibliograficko-informačných služieb a regionálnej literatúry, postupne predstavovať rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

ZBORNÍKY O REGIÓNE SVIDNÍK

Ktosi múdry povedal, že nie sme vlastníkami Zeme, sme iba jej obyvateľmi a ako dobrí hospodári ju chceme zanechať aj budúcim generáciám. Téma ochrany životného prostredia, ochrany prírody, jej flóry a fauny, je po celé generácie obyvateľstva veľmi aktuálna. Preto vznikali a vznikajú rozličné ochranné spolky, združenia, náučné chodníky, či tábory ochrancov prírody. Je len chvályhodné, že sa uskutočnilo aj toto, že vznikol aj zborníček, ktorý vyšiel v roku X. **Východoslovenského Bystrá 26. júla – 3. augusta**, svedčí o tom, že bol v knižnici Zostavil ho Juraj Hreško organizácia Slovenského zväzu Svidníku. Má 55 strán. Po hodnotný, lebo približuje povojnový vývoj, školstvo ale aj geológiu, rastlinstvo, architektúru a drevené sakrálne Účastníkom jubilejného X. ochrancov prírody sa v úvode vtedajší predseda Okresného národného výboru vo Svidníku, ktorý skonštatoval, že „okres je významným centrom turistického ruchu, zimných i letných športov. Prekrásna okolitá príroda, malebné scenérie lesných kopcov a zákutí, dolín a horských lúk, ale i miesta neporušenej takmer panenskej prírody každoročne priťahujú tisíce turistov a návštevníkov“. Ak si zalistujeme v zborníku, v kapitole **Poddukelský kraj – kraj revolučných premien**, ktorej autorom je Jozef Mindoš, vtedajší riaditeľ Dukelského múzea vo Svidníku, sa dozvieme, ako sa vyvíjal vojnou zničený okres po druhej svetovej vojne v rozličných oblastiach spoločenského života. Ľubica Cibulková z Krajského ústavu Štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany

prírody v Prešove predstavuje hydrológiu a geológiu okresu v kapitole **Hydrologické pomery. Povrch a geológia**. Zaujímavá a poučná je kapitola **Rastlinstvo okresu**, ktorej autorom je RNDr. Ľudovít Dostál. V nej sa dozvieme o výskyte zaujímavých, aj ojedinelých a chránených rastlinách, lesných porastoch a stromoch. Napr., že pre územie okresu je významný výskyt subatlanticko-mediteránneho druhu ostrice hrebienkatej (*Carex strigosa*), ktorá v okrese Svidník má najviac lokalít z celého bývalého Československa. Vo vlhkých trávnatých porastoch je pre severnejšiu časť okresu pri Lodomirovej a i. významný výskyt iskerníka štetinkatého (*Ranunculus strigulosus*), štiavu hustého (*Rumex confertus*) a roripovníka východného (*Bunias orientalis*). Ako vzácnosť v okrese Svidník rastie na štyroch lokalitách (Vyšný Komárnik, Havranec, Svidnička, Vladiča) aj puškvorec obyčajný (*Acorus calamus*), ktorý tu bol už veľmi dávno ako liečivá rastlina umelo vysadený. Z chránených rastlín na území okresu rastie len niekoľko druhov. Sú to: ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), perovník pštrosí (*Mateucia struthiopteris*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*) a ďalšie. Najrozsiahlejšou je kapitola **Fauna okresu. Chránené územia**, jej autorom je RNDr. Viliam Klescht zo Správy CHKO Východné Karpaty a Vihorlat, Humenné. Konštatuje, že v horskej oblasti okresu charakterizujú územie viaceré karpatské elementy, ako sú z obojživelníkov napr. mlok karpatský (*Triturus montandoni*) a mlok veľký (*Triturus cristatus*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), z tried plazov jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), z vtákov sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*) a pôtik kapcavý (*Aeogolius funereus*). Zo vzácných druhov dravcov je to orol kriklavý (*Aquila pomarina*), včelár obyčajný (*Pernis apivorus*), haja tmavá (*Milvus migrans*), ktoré tu žijú v spoločenstve s krkavcom čiernym (*Corvus corax*), bocianom čiernym (*Ciconia nigra*), drozdom kolohrivcom (*Turdus torquatus*) a ďalšími. Z vodného a brodivého vtáctva stojí za pozoruhodnosť pomerne početná populácia bociana bieleho. Je tu pomerne ustálená populácia vlka obyčajného (*Canis lupus*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*) a ďalších, ktoré v spoločenstve s jeleňom obyčajným – karpatským (*Cervus elaphus*), srncom hôrnym (*Capreolus capreolus*) a sviňou divou (*Sus csrofa*) sú ukážkou typických autochtonných spoločenstiev, ktoré sa tu ešte zachovali. V. Klescht predstavuje a popisuje chránené územia a prírodné rezervácie okresu, ako napr. Dranec, ktorá patrí medzi najstaršie chránené územia, bola vyhlásená v r. 1931, Komárnická jedlina, Miroľská slatina a pod. Miroslav Sopoliga z Múzea ukrajinskej kultúry (MUK) vo Svidníku v kapitole **Ľudová architektúra. Drevené kostolíky – národné kultúrne pamiatky** predstavuje ľudovú architektúru okresu ako jednu z dôležitých zložiek nášho kultúrneho dedičstva, sú to objekty ľudovej architektúry, prevažne zrubové domy a drevené kostoly (cerkvy) v skanzene MUK. Popisuje aj niektoré drevené kostoly (cerkvy), napr. v Bodružali, Dobroslave, Hunkovciach, Korejovciach, Krajnom Čiernom, Lodomirovej, Miroli, Nižnom Komárniku, Potokoch, Príkrej a Šemetkovciach. Uvedené kostoly sú národným kultúrnymi pamiatkami v okrese.

Veríme, že v spomínanom zborníku čitateľ a záujemca nájde ešte mnoho zaujímavých, hodnotných a vzácných informácií. Zborník sa nachádza v oddelení bibliograficko-informačných služieb a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Tešíme sa na každého návštevníka a čitateľa. Veď poznať svoj región aj v tejto tematickej oblasti patrí ku cti a hrdosti každého občana okresu.

Emília Kudlová

pokračovanie v ďalšom čísle

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej budeme predstavovať osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ul'jana Fecaninová (rod. Škurlová)

filologička, rusistka, vysokoškolská pedagogička, docentka, vedeckovýskumná pracovníčka v oblasti jazykovedy (ruština)

Narodila sa 10.3.1922 v Lodomirovej, okr. Svidník. V rokoch 1942-1946 študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave rusistiku a germanistiku. V roku 1964 získala docentúru, v roku 1967 obhájila titul PhDr., a v roku 1972 titul kandidáta vied (CSc.). V rokoch 1946-1948 pôsobila na Obchodnej akadémii v Prešove, v rokoch 1948-1949 na Vyššej priemyselnej škole stavebnej v Bratislave, v rokoch 1949-1953 pôsobila ako profesorka na Vyššej hospodárskej škole Klementa Gottwalda pre zahraničný obchod v Bratislave. V rokoch 1953-1954 bola pracovníčkou Katedry ruského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave (asistentka, odborná asistentka, docentka), od roku 1954 do roku 1987 pôsobila v uvedených funkciách na Univerzite Komenského Filozofickej fakulty v Bratislave. V r. 1980-1984 bola členkou komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác vo vednom odbore jazykoveda konkrétnych jazykových skupín – ruský jazyk. V roku 1982 získala Cenu rektora Univerzity Komenského v Bratislave za najlepšie skriptá (Fonetika ruského jazyka). Venovala sa štúdiu ruského jazyka najmä fonetike ruštiny a teórii vyučovania ruského jazyka. Vedeckovýskumnú prácu doc. Fecaninovej charakterizuje úsilie o vedeckosť, kritický prístup k prameňom a rozhladenosť v literatúre. Záslužná je aj jej pedagogická činnosť. Vychovala viaceré generácie študentov. Mnoho slovenských ruštinárov sa hrdo hlási za jej žiakov.

Z tvorby:

RUSKÝ JAZYK. Čítanka pre 5. triedu národných škôl (1950)
RUSKÝ JAZYK. Čítanka pre 4. triedu národných škôl (1952)
RUSKÝ JAZYK. Učebnica ruského jazyka pre 1. triedu stredných škôl (spoluautorka prehľadu gramatiky, 1953)
RUSKÝ JAZYK. Učebnica pre 3. a 4. ročník štvorročných odborných škôl. 1. vyd. 1955, 2. vyd. 1957, 3. vyd. 1959) (spracovanie slovenského vydania)
KONVERZAČNÉ TEXTY Z RUSKÉHO JAZYKA. Pokusná učebnica pre II. postupný ročník stredných všeobecno-vzdelávacích škôl (spoluautorka, 1958, 1959)
RUŠTINA PRE PRACOVNÍKOV OBCHODU A POHOSTINSTVA (spoluautorka, 1961)
KONVERZAČNÉ TEXTY Z JAZYKA RUSKÉHO (1963)
ÚVOD DO FONETIKY A FONOLÓGIE RUSKÉHO JAZYKA (spoluautorka, 1974)
FONETIKA RUSKÉHO JAZYKA (1981, 1992, 1993)

Je autorkou mnohých článkov, recenzií kníh a štúdií publikovaných v odborných periodikách a zborníkoch. Jej tvorba je uverejnená aj v dvojzväzkovej bibliografii Dvonč, Ladislav: Slovenskí jazykovedci : súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1925-1975). Martin : Matica slovenská, 1987, s. 190-194, Dvonč, Ladislav: Slovenskí jazykovedci : súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1986-1995). Bratislava : Veda, 1998, s. 142-143.
Zomrela 13.3.2005 v Bratislave.

Použitá literatúra

Beták, R.: Životné jubileum rusistky / R.B. In: Ruštinár.- Roč. 12, č. 4 (1977), s. 5-6.- (K 55. narodeninám)

Dvonč, Ladislav: Slovenskí jazykovedci : súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1925-1975) / Ladislav Dvonč. Martin : Matica slovenská, 1987.- 1387 s.

Dvonč, Ladislav: Slovenskí jazykovedci : súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1986-1995) / Ladislav Dvonč. Bratislava : VEDA, 1998.- 728 s. ISBN 80-224-0573-6

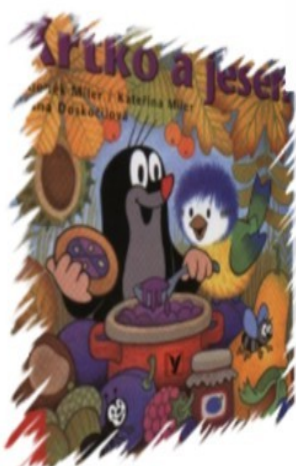
Kudlová, Emília: Ul'jana Fecaninová (rod. Škurlová) (1922) / -OK- In: Kultúrnik.- Roč. II, č. 7 (1996), s. 4.- V rubrike Osobnosti regiónu

Emília Kudlová

Police plné kníh

Nájdete v našej knižnici

MILER, Zdeněk - MILER, Kateřina: Krtko a jeseň.
Praha : Albatros, 2012. - leporelo

Po lete prišla jeseň a zavítala aj do lesíka, kde žije Krtko so sýkorkou. Všade na lúke okolo krtinca je zrazu plno sliviek. Tak sa naši kamaráti rozhodnú, že z nich uvaria lekvár. A potom napečú mnoho slivkových koláčov. A keďže tých koláčov bolo napokon naozaj veľa, pozvali na hostinu aj všetky ostatné zvieratká.

DEAN, A. M. : Stratená knižnica.
Bratislava : Ikar, 2012. - 319 s.

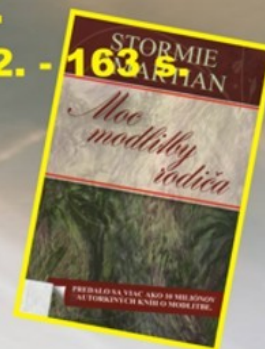
Americkým kolégiom Carleton sa rozletí správa, že profesora Holmstranda, špičkového odborníka na antické dejiny, našli zavraždeného. Emily Wessová, jeho mladá kolegyňa, vzápätí nájde v kope pošty zvláštny list napísaný jeho rukou. V tej chvíli netuší, že je to začiatok dlhej cesty, na ktorej má spoznať pravdu o Alexandrijskej knižnici a o boji dobra so zlom, ktoré jej osud sprevádzajú...

HERIBANOVÁ, Tamara : Misia Eva, prísne tajné.
Bratislava : Ikar, 2012. - 172 s.

Vraj keď sa rozvedú, už bude všetko lepšie. Tak sa aj stalo. No druháčka Eva Šidlová to len tak nenechá. Vymyslí tajný plán, ako dať svojich rodičov opäť dokopy, a našťastie na to nebude sama. Zapojí do misie celé Slovensko! A či sa jej podarí vrátiť lásku rodičom? Keď sa veľmi chce, všetko je možné! Kniha je určená pre všetkých tých, ktorí veria na silu hlbokéj ľudskej lásky. Je to dojímavé rozprávanie plné prekvapení a tajomstiev. Príbeh o prekonávaní prekážok, príbeh o odvahe zmeniť svet okolo nás.

OMARTIAN, Stormie : Moc modlitby rodiča.
Bratislava : Slovo života international, 2012. - 163 s.

Stať sa modliacim rodičom je to najlepšie, čo môžete pre svoje deti urobiť. Výchova detí prináša mnohé radosti, no môže spôsobiť aj mnohé bolesti. V žiadnej oblasti života nebudete prežívať také hlboké uspokojenie ako práve pri výchove detí, no na druhej strane nikde inde nepocítite taký osten zlyhania a sklamaní, ako keď sa vám v tom nebude dariť. Zápasy o životy našich detí sa odohrávajú na kolenách. Nemodliť sa je ako nečinne sedieť a z diaľky sa prizerať, ako na vojnovom poli dopadajú na naše deti strely zo všetkých strán.

Nadežda Mičáková

Jazykové omyly

V tejto rubrike sa venujeme otázkam jazykovej správnosti, cudzím slovám a frekventovaným nespisovným slovám, ktoré uvádzame spisovným náprotivkom, vychádzajúc z diela Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava 2003 a Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax, Bratislava, 2005.

Blíži sa koniec roka a čoskoro privítame ďalší. Ľudia si vtedy želajú všetko dobré do nového roka a vypisujú pohľadnice. Správne pravopisne vo význame sviatok **1. januára píšeme Nový rok** s veľkým začiatočným písmenom. Ak máme na mysli **celý rok – nový rok 2013**, vtedy píšeme s malým písmenom.

Aj skloňovanie určitých slov nám robí niekedy problémy. V inštrumentáli množného čísla podľa vzoru srdce pridávame nesprávne príponu **-iami** namiesto správnej **-ami**. Príklady:

Správne:

morami
srdcami
poľami

Nesprávne:

moriami
srdciami
poliami

Všeobecné pomenovanie spojené s presným určením sídla sa stáva vlastným menom, ktoré píšeme v spisovnej slovenčine veľkým písmenom.

Príklad: **krajská knižnica** → **Krajská knižnica v Banskej Bystrici**
základná škola → **Základná škola v Jakubovanoch**
mestský úrad → **Mestský úrad vo Svidníku**

V prejave namiesto slova **všetne** používajme správny výraz **včítane** alebo **vrátane**.

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **avantgardizmus** /franc./ umelecký avantgardný literárny a výtvarnícky smer
- ◆ **bachant** /gréc./ hrubá kniha; veľká objemná kniha
- ◆ **bakchanálie** /gréc./ kniž. hýrenie, neviazaná zábava, orgie
- ◆ **balata** /tal./ menšia lyrická báseň vo dvoch strofách so štyrmi a desiatimi veršami
- ◆ **bard** /kelt./ hist. keltský národný básnik a spevec; kniž. vynikajúci národný básnik
- ◆ **bastarda** /tal./ hist. rukopisné listinné písmo gotického typu, v ktorom sú zmiešané prvky rôznych rodov písma
- ◆ **bazilišok** /gréc. → lat./ rozprávkový netvor
- ◆ **beletria** /franc./ krásna literatúra; umelecká próza
- ◆ **bestiár** /lat./ stredoveký literárny útvar, v ktorom sa opisujú zvieratá a alegoricky sa vysvetľujú ich činy
- ◆ **bestseller** /angl./ najvychytenejšia, najčítanejšia kniha sezóny
- ◆ **biblio-** /gréc./ prvá časť zložených slov s významom kniha, knižný
- ◆ **bibliobus** /gréc./ putovná knižnica zriadená v autobuse
- ◆ **bibliofil** /gréc./ kto má záľubu v knihách alebo v zbieraní kníh; milovník kníh

Zaujímavosti zo sveta kníh

Najhodnotnejšia kniha na Slovensku. Veľkoformátová kniha svetovo uznávaných maliarov Modern Art - Revolution and Painting v hodnote vyše 6639 eur je najvzácnejšou publikáciou, ktorú vlastní knižnica Katolíckej univerzity v Ružomberku. Je ručne vyrobená, obal je z ľavej kože. Vytlačili ju v roku 2001 v talianskom vydavateľstve ARTmedia – Art Publishing v počte 170 kusov. Otvorená má rozmery 40 x 28 cm. Ružomerská Katolícka univerzita má prvý výtlačok, čo zvyšuje jeho hodnotu. Kniha mapuje na 543 stranách 265 reprodukcí významných maliarov 19. a 20. storočia. V roku 2003 vytvorili jej dotlač, ktorú predávajú za takmer 3319 eur.

Najplodnejšia autorka. Je ňou Dame Barbara Cartlandová, anglická spisovateľka, označovaná ako kráľovná romantiky. Barbara Cartlandová sa dostala na stránky Guinnessovej knihy rekordov, a to ako najpredávanejšia, najčítanejšia spisovateľka. Počas svojej kariéry napísala neuveriteľných 723 kníh. Cartlandová tieto knihy písala tak, že ich diktovala svojim sekretárkam. Zamestnala ich až šesť. Až do roku 1977 sa jej podarilo za rok napísať neuveriteľných 10 kníh, no pretože dopyt po jej dielach rástol, zvýšila produktivitu na 20 kníh ročne, čiže napísala kompletný román za 18 dní a v tomto tempe pokračovala ďalších 20 rokov. Po smrti Cartlandovej v máji 2000 sa v jej dome našlo ďalších 160 nepublikovaných rukopisov. Celkovo táto autorka - rekordérka predala viac ako miliardu výtlačkov a jej romány boli preložené do 38 jazykov. Klobúk dole!

Najväčšia kniha na svete. Titul najväčšej knihy sveta získala obrazová publikácia o Bejrúte. Je 3,85 metra široká, 2,77 metra vysoká a váži vyše tisíc kilogramov (presne 1060 kg). Prelistovať jej 304 strán asi nebude také jednoduché...

Najstaršia kniha. V roku 1943 objavili robotníci v Bulharsku, pri kopaní kanálu, starovekú hrobku s nástennými maľbami. V nej sa nachádzala pravdepodobne najstaršia niekoľkostranová kniha na svete. Má 6 strán, ktoré sú vyrobené z pravého zlata a je v jazyku Etruskov, ktorí sa usídlili v Taliansku asi pred 3000 rokmi p. n. l. Kniha je zviazaná ako novodobá kniha. Znázorňuje obrázky jazdca, morskej panny a niekoľkých bojovníkov.

Najdrahšia tlačená kniha. Nie je to žiadna kniha, ktorá by bola celá zo zlata, ale je ňou unikátny Atlas vtákov. Naozaj, najdrahšou knihou, aká sa kedy predala, sa stal výtlačok knihy Johna Jamesa Audubona Atlas vtákov, ktorý sa v roku 2000 predal za takmer 4,4 milióna libier. Audubon bol francúz, ktorého poslali ako 18-ročného do Ameriky, aby nemusel narukovať do armády. Bol nadaný ilustrátor divej zveri, skúmal a nakreslil všetky druhy vtákov žijúcich v Severnej Amerike. Atlas vtákov je nesmierne rozsiahla kniha, 102 centimetrov vysoká a 74 centimetrov široká. Bola to prvá kniha, ktorá zobrazovala vtáky v životnej veľkosti v ich prirodzenom prostredí. Na každej strane je vyobrazená detailná ručne maľovaná rytina iného druhu. V knihe je spolu 435 obrázkov.

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike budeme na pokračovanie uverejňovať tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

BARNUMSKÁ REKLAMA

V čase, keď nás z tlače, rozhlasu, najmä však z televízie denne priamo bombarduje reklama na najrozličnejší tovar a služby, počujeme možno trochu hodnotiacu a trochu kritickú poznámku, že je to „barnumská reklama“. Možno však nie každý vie, ako tento termín, vlastne pojem, vznikol.

Podnikavý Američan Phileas Taylor Barnum (1810-1891), ktorý prešiel mnohými zamestnaniami ich láska k senzácii. V psychológiu a rozhodol obohatenie. Po dvoch niekoľko zvláštnych (napr. trpaslík, morská mimoriadnej reklamy, Spojené štáty, čo mu založil veľký cirkus. zverinec a vďaka veľkej a nielen v Spojených Európe. Barnum napísal ku koncu života svoj životopis a knihu Humbuk sveta, kde podrobne popísal metódy reklamného pôsobenia, a úprimne priznal, ako ťažil z naivity ľudí a ako využíval ich túžbu po senzácii.

prišiel na to, ako sa prejavuje u ľudí dennom styku s nimi pozoroval ich sa využiť tieto poznatky na svoje menších pokusoch, keď sústredil osobností a problematických rarít panna, krasojazdci) a zásluhou precestoval s nimi takmer celé vynieslo viac než milión dolárov, Okrem artistov bol jeho súčasťou aj nákladnej reklame s ním vystupoval štátoch amerických, ale najmä v

Stručne povedané, napísal, ako sa robí „barnumská reklama“ založená na pôsobení na city, zrak a sluch ľudí.

Prameň: Mičáková, Nadežda. 1997. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia I. : výberová bibliografia.* Svidník : Podduklianska knižnica, 1997. 39 s. ISBN 80-85147-25-4.

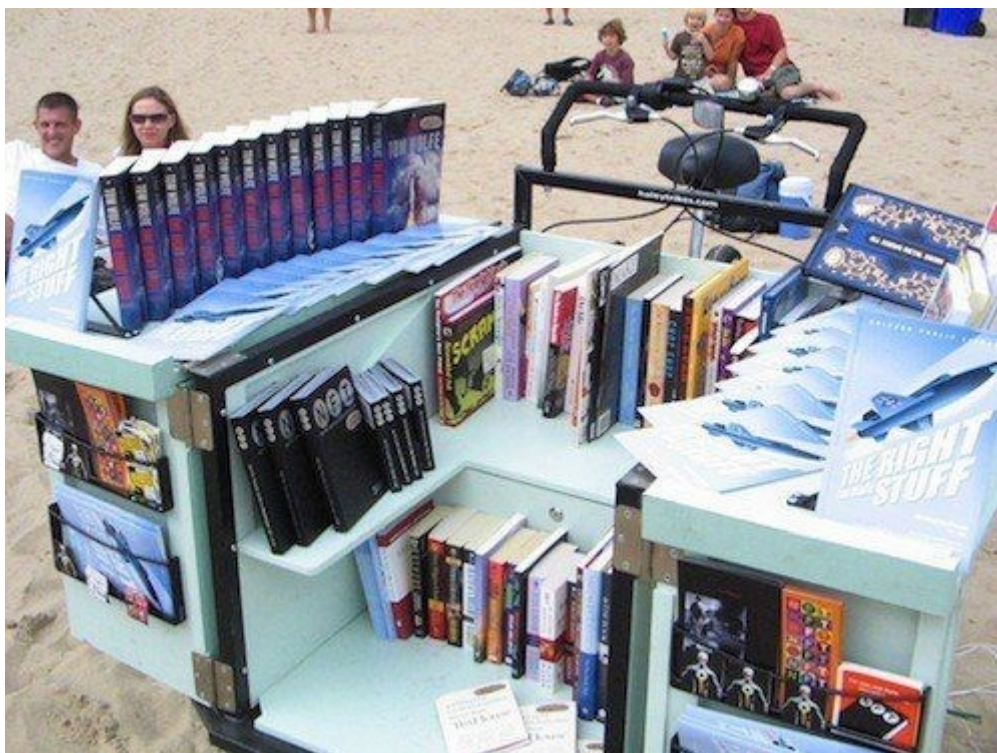
Netradičné knižnice

Takto vyzerá bibliobus vo Švédsku, okrem kníh sa v ňom nachádza aj malé kino a multimediálny kútik

<http://www.dezeen.com/2008/11/01/library-bus-by-muungano/>

**Dojazdná knižnica bookbike , projekt funguje v Tuscone v USA
Pima County Public Library**

<http://www.library.pima.gov/locations/bookbike/>

**Dostavme deťom
rozprávkový dom :)**

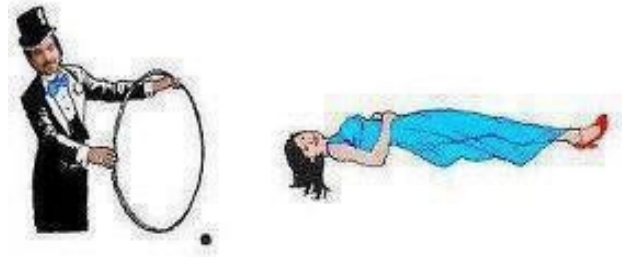

Čas na zábavu

Optické ilúzie

Dajte svoj nos k tejto čiernej bodke a sledujte čo sa stane.

Put your nose on the black dot
and be amazed!

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

							5	
		8	1				3	
4				8	7	6	9	
9					3		1	
1			2		4		6	5
5	2	4	9					
	4	1	5	2		3		
8	3		7			5	4	1
		9	4		1			

7		2		1				
3						6	5	
	6	5			4			
					5	1	7	
1		3						
	4			9			2	
	3			7	2		9	6
8			6	5			4	
			1		3	2		

**VESELÉ A KRÁSNE,
RADOSTNÉ A ŠŤASTNÉ,
PRÍJEMNÉ A MILÉ
VIANOČNÉ A NOVOROČNÉ
CHVÍLE PRAJE**

**kolektív zamestnancov
Podduklianskej knižnice vo Svidníku**

Podduklianský knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Očipková, Nadežda Mičáková